

“1- Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin 22/11/2023 tarih, 2021/17686 Esas ve 2023/24479 Karar sayılı ilamında da açıklandığı üzere, yerleşik Yargıtay uygulamasında, hakaret suçunun alenen işlenmesi durumunda bu suça ilişkin cezanın üst sınırının 2 yıldan fazla hapis cezasını gerektireceği ve bu nedenle 5271 sayılı Kanun'un 251/1 maddesi uyarınca basit yargılama usulünün uygulanamayacağı belirtilmiştir. Belirtilen hususlara rağmen uygulamada hakaret suçunun alenen işlenmesi durumunda bazı mahkemeler tarafından belirtilen hususlar dikkate alınarak basit yargılama usulü uygulanmamakta, bazı mahkemeler tarafından ise belirtilen hususlar göz ardı edilerek basit yargılama usulü uygulanmakta olup bu durum benzer koşullarda bulunan dava tarafları arasında eşitsizliğe neden olmaktadır. Düzenleme bu yönüyle eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

2- Basit yargılama usulünün kapsamında kalan suçlara ilişkin düzenlemenin iptaline yönelik başvuru Anayasa Mahkemesinin 22.06.2023 tarih, 2020/79 Esas, 2023/113 Karar sayılı kararıyla Anayasa'ya uygun bulunarak reddedilmiştir. Bahsedilen kararda düzenlemenin itiraz kanun yolu kısmının iptal edilmesinden sonra yapılan kanuni düzenleme uygulamada bir takım sorunlara neden olmaktadır. Yeni düzenlemede basit yargılama usulü uygulanarak verilen karara itiraz edilmesi durumunda dosya genel tevziden başka bir asliye ceza mahkemesine gönderilmektedir. 5271 sayılı Kanunun 251/1, 251/7 ve 251/8 fıkralarında düzenlenen basit yargılama usulünün kapsamına aykırı bir şekilde basit yargılama usulünün uygulanması durumunda, tevzi esaslarına göre dosyanın tevzi edildiği mahkemenin belirtilen hususlara ilişkin bir değerlendirme yapma imkanı ve dosyayı bu nedenle iade etme / geri gönderme imkanı kanunen söz konusu değildir. Anayasa Mahkemesi kararlarına göre, "Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin önkoşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Hukuki belirlilik ilkesi ise yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir. Bu bakımdan, kanunun metni, bireylerin, gerektiğinde hukuki yardım almak suretiyle, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde kaleme alınmış olmalıdır. Dolayısıyla, uygulanması öncesinde kanunun, muhtemel etki ve sonuçlarının yeterli derecede öngörülebilir olması gereklidir." Bu nedenle düzenleme; kapsam, hüküm ve sonuçları itibarıyla herhangi bir tereddüde yer vermeyecek şekilde açık, net ve öngörülebilir nitelikte olmaması nedeniyle hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

3- Yeni düzenlemede basit yargılama usulü uygulanarak verilen karara itiraz edilmesi durumunda dosya genel tevziden başka bir asliye ceza mahkemesine gönderilmesi şeklindeki uygulama, düzenlemenin asıl getirilme amacı olan yargılamanın hızlı şekilde tamamlanması ve yargı organları üzerindeki iş yükünün azaltılması amacıyla da bağdaşmamaktadır. Tek bir mahkemenin göstereceği emek ve mesai ile tamamlanacak bir yargılamada, iki farklı mahkeme emek ve mesai göstermektedir. Hukuk devleti ilkesi gereğince kanunların kamu yararı amacını gerçekleştirmek amacıyla yapılması gerekir. Anayasa Mahkemesi kararlarında Anayasa'nın 141. maddesine göre davaların makul bir süre içinde bitirilmesi gerekliliği, bu nedenle devlet, yargılamaların gereksiz yere uzamasını engelleyecek etkin çareler oluşturmak zorunda olduğu belirtilmiştir. Düzenleme, yargı üzerindeki iş yükünün azaltılması amacına uygun olmadığından hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

4- İtiraza konu dosyada uygulama imkanı bulunmasa da, uygulamada özellikle kasten veya taksirle yaralama suçlarında mağdura ait kati hekim raporları alınmadan dosya basit yargılama usulü üzerinden karara bağlanmaktadır. Yine bu durumda da, dosyanın tevzi edildiği mahkemenin belirtilen hususlara ilişkin bir değerlendirme yapma imkanı ve dosyayı bu nedenle iade etme imkanı kanunen söz konusu değildir. Bu nedenle düzenleme hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

5- İtiraza konu dosyada uygulama imkanı bulunmasa da, uygulamada tek bir asliye ceza mahkemesinin bulunduğu yargı yerlerinde itiraz üzerine dosya asliye hukuk mahkemelerine tevzi edilmektedir. Bu durum düzenlemenin başka bir hakim tarafından bağımsız ve tarafsız şekilde tekrar değerlendirme yapılması yönündeki amaçla bağdaşmamakta ve dava konusu yargılamada uzman olmayan bir mahkeme tarafından yargılama yapılması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlaline neden olmaktadır.

SONUÇ

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 252. maddesinin 2. fıkrasının 2709 sayılı 1982 Anayasasının 2., 10., 36. ve 140. maddelerine aykırı olduğunun tespiti ile iptaline,

Karar verilmesi saygı ile takdirlerinize sunulur.”